

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.11.2.2025

Pani
Agnieszka Patela-Owczarczyk
Dyrektor
Warszawskie Centrum
Pomocy Rodzinie
ul. Lipińska 2
01-833 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/060 Zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży umieszczonym w domach pomocy społecznej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie ¹ , ul. Lipińska 2, 01-833 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Agnieszka Patela-Owczarczyk, Dyrektor WCPR, od 27 czerwca 2017 r. (akta kontroli tom I str. 135)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania na rzecz wsparcia dla niepełnosprawnych intelektualnie dzieci i młodzieży. 2. Nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2022 r. do zakończenia czynności kontrolnych ² z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały znaczenie dla przedmiotu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Monika Białogrodzka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/73/2025 z 30 maja 2025 r. i nr LWA/117/2025 z 17 września 2025 r. (akta kontroli tom I str. 1, tom II str. 790)

¹ Dalej też: WCPR lub Centrum.

² Tj. do 30 września 2025 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Centrum w kontrolowanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W okresie objętym kontrolą Dyrektor WCPR, w imieniu Prezydenta m.st. Warszawy, podejmowała rzetelne działania nadzorcze i kontrolne nad działalnością trzech domów pomocy społecznej, w których umieszczane były dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną. W zakresie deinstytucjonalizacji w WCPR podejmowano współpracę z Biurem Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy⁵ dotyczącą opracowania Warszawskiego lokalnego planu deinstytucjonalizacji na lata 2024-2027. Ponadto przy opracowywaniu strategii miejskich Centrum współpracowało z BPiPS w zakresie programów obejmujących problematykę pieczy zastępczej. W obszarze działań dotyczących deinstytucjonalizacji usług społecznych dotyczących dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, w WCPR prowadzono sprawy związane z kierowaniem do mieszkań wspomaganych i treningowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami oraz administrowano nieruchomościami wykorzystywanymi na takie mieszkania.

We wszystkich trzech domach pomocy społecznej z terenu m.st. Warszawy przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną liczba miejsc spełniała warunki rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej⁶, a liczba mieszkańców nie przekraczała limitów ustalonych przez Wojewodę Mazowieckiego⁷. Decyzje o umieszczeniu w domu pomocy społecznej, na podstawie upoważnienia Prezydenta m.st. Warszawy, wydawała Dyrektor WCPR. Występowanie w okresie objętym kontrolą przypadków osób małoletnich oczekujących na przyjęcie do DPS było spowodowane brakiem wolnych miejsc w placówkach na terenie m.st. Warszawy lub odmową powiatów, do których WCPR zwracał się o przyjęcie dziecka.

W latach 2022-2025⁸ pracownicy WCPR przeprowadzili łącznie 10 kontroli w domach pomocy społecznej przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, a realizacja zaleceń pokontrolnych była weryfikowana podczas kontroli sprawdzających, problemowych oraz w ramach bieżącego nadzoru. Poszczególnym komórkom organizacyjnym Centrum przypisano zadania z zakresu pomocy społecznej, a pracownikom WCPR określono zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej także: BPiPS.

⁶ Dz. U. z 2025 r. poz. 51; dalej: rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej.

⁷ W Rejestrze domów pomocy społecznej województwa mazowieckiego.

⁸ Do 25 lipca 2025 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Działania na rzecz wsparcia dla niepełnosprawnych intelektualnie dzieci i młodzieży

Opis stanu faktycznego

WCPR jest budżetową jednostką organizacyjną m.st. Warszawy¹⁰ nieposiadającą osobowości prawnej. Rada Miasta st. Warszawy uchwałą¹¹ z dnia 6 grudnia 2007 r. nadała Statut WCPR, w którym określono cele i zakres działania tej jednostki. WCPR realizowała określone przepisami prawa zadania własne gminy, zadania własne powiatu oraz zadania powiatu zlecone z zakresu administracji rządowej w obszarach pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz społecznej rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Nadzór nad działalnością Centrum sprawowały organy m.st. Warszawy w ramach swoich kompetencji. W zakresie zadań zleconych nadzór nad działalnością Centrum sprawował Wojewoda Mazowiecki. Zadania WCPR w obszarze dotyczącym domów pomocy społecznej¹² były realizowane na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹³ oraz upoważnień i pełnomocnictw wydanych przez Prezydenta m.st. Warszawy do załatwiania spraw w jego imieniu. Dyrektor i Zastępca Dyrektora WCPR odpowiedzialny za obszar domów pomocy społecznej nie mieli odrębnego upoważnienia do sprawowania nadzoru nad działalnością domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną oraz działań na rzecz wsparcia dla ww. osób.

(akta kontroli tom I str. 2-24)

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że sprawy związane z nadzorem zostały wpisane do Statutu WCPR i były realizowane w ramach zadań związanych z funkcjonowaniem jednostki, uszczegółowionych w Regulaminie organizacyjnym.

(akta kontroli tom I str. 4)

Regulamin organizacyjny WCPR, nadawany zarządzeniami Dyrektora¹⁴, określał

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Powołaną uchwałą nr VII/70/99 Rady Powiatu Warszawskiego z 10 marca 1999 r. w sprawie utworzenia Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie.

¹¹ Uchwałą Nr XX/676/2007 Rady m.st. Warszawy z 6 grudnia 2007 r. w sprawie nadania Statutu Warszawskiemu Centrum Pomocy Rodzinie zmieniona uchwałami: nr LVII/1728/2009 z 18 czerwca 2009 r., nr XXXVI/916/2012 z 17 maja 2012 r., nr VI/111/2015 z 26 lutego 2015 r., nr XIX/478/2015 r. z 5 listopada 2015 r., nr LXXIV/2077/2018 z 27 września 2018 r., nr XLI/1267/2020 z 3 grudnia 2020 r., nr LXXXII/2707/2023 z 15 czerwca 2023 r., nr XI/378/2024 z 17 października 2024 r.

¹² Dalej także: DPS.

¹³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, ze zm.; dalej: ustawa o pomocy społecznej.

¹⁴ W okresie objętym kontrolą obowiązywały zarządzenia Dyrektora Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie: nr 45/2021 z 15 października 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego WCPR oraz nr 33/2022 z 31 maja 2022 r. w sprawie jego zmiany; nr 50/2022 z 16 sierpnia 2022 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego WCPR oraz nr 68/2022 z 13 października 2022 r. w sprawie jego zmiany; nr 45/2023 z 31 marca 2023 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego WCPR oraz nr 7/2024 z 31 stycznia 2024 r., nr 40/2024 z 3 kwietnia 2024 r., nr 68/2024 z 30 lipca 2024 r., nr 121/2024 z 25 listopada 2024 r. i nr 24/2025 z 29 kwietnia 2025 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego WCPR.

szczegółową organizację, zasady funkcjonowania, strukturę oraz zakresy zadań poszczególnych stanowisk pracy. W latach 2022-2024, według stanu na 31 grudnia, w Centrum zatrudnionych było odpowiednio: 298, 356, 331 osób.

(akta kontroli tom I str. 25-134, tom II str. 604-606)

W Statucie WCPR nie uwzględniono zadań dotyczących budowania strategii miejskich w zakresie realizacji zadań m.st. Warszawy w obszarze pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz społecznej rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że prowadzenie spraw z zakresu pomocy społecznej związanych z opracowywaniem, wdrażaniem i monitorowaniem projektów i programów, w tym dotyczących Programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz Warszawskiego lokalnego planu deinstytucjonalizacji leży w kompetencji Biura Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy.

(akta kontroli tom III str. 350-363)

W m.st. Warszawa w latach 2022-2025¹⁵ obowiązywały następujące dokumenty strategiczne obejmujące problematykę usług społecznych, w tym ich deinstytucjonalizacji, wsparcie rodzin i osób z niepełnosprawnościami:

- Strategia rozwiązywania problemów społecznych 2030¹⁶, której opracowanie i realizacja jest jednym z zadań własnych powiatu, wynikającym z art. 19 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, realizowanym przez BPiPS, będące podmiotem odpowiedzialnym za planowanie, realizowanie i koordynowanie zintegrowanej polityki społecznej. W SRPS 2030, zgodnie z art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, zawarto diagnozę sytuacji społecznej oraz prognozę projektowanych zmian, a także określono cele strategiczne, kierunki niezbędnych działań, sposób realizacji wraz z ramami finansowymi oraz wskaźniki realizacji tych działań;
- Warszawski lokalny plan deinstytucjonalizacji na lata 2024-2027¹⁷, w którym zawarto analizę potrzeb w zakresie usług społecznych, cele do osiągnięcia, rodzaje działań ze wskazaniem ich realizatorów. W 2022 r. WCPR, w związku z ustawowym obowiązkiem zawartym w art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹⁸, przekazało do BPiPS zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, w którym została zawarta potrzeba wypracowania i wdrożenia strategii skutecznej deinstytucjonalizacji. Ponadto BPiPS zwróciło się do WCPR o wyrażenie opinii oraz przeprowadzenie analizy SWOT procesu deinstytucjonalizacji w obszarze pieczy zastępczej. Centrum przekazało analizę do BPiPS pismem z dnia 5 września 2023 r.¹⁹, w której jako słabe strony procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej wskazano m.in. strukturę Miasta, która sprzyja dzieleniu zadań, a nie ich łączeniu oraz

¹⁵ Do 25 lipca 2025 r.

¹⁶ Przyjęta uchwałą nr LV/1735/2021 Rady m.st. Warszawy z 14 października 2021 r., której wykonanie powierzono Prezydentowi m.st. Warszawy; dalej: SRPS 2030.

¹⁷ Przyjęty zarządzeniem nr 1148/2024 Prezydenta m.st. Warszawy z 26 czerwca 2024 r. którego wykonanie powierzono Dyrektorowi Biura odpowiedzialnego za politykę w zakresie pomocy społecznej Urzędu m.st. Warszawy, dalej: WLPD 2027.

¹⁸ Dz. U. z 2025 r. poz. 49, ze zm.; dalej: ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

¹⁹ Nr S.1848.2023.AOZ.23808.

niewystarczające wsparcie dla usamodzielnianych wychowanków z niepełnosprawnościami, którzy mają trudności z przystosowaniem się do samodzielnego życia i łatwiej wchodzą w powielanie schematów z domu rodzinnego. Dodatkowo w piśmie z 15 marca 2024 r.²⁰ dotyczącym sytuacji w pieczy zastępczej na terenie m.st. Warszawy WCPR zwrócił się do BPiPS o podjęcie inicjatywy opracowania kompleksowego programu deinstytucjonalizacji (dotyczącej pieczy zastępczej). Dyrektor WCPR zadeklarowała wówczas udział pracowników w procesie tworzenia dokumentu;

- Program rozwoju pieczy zastępczej w m.st. Warszawie na lata 2023-2025²¹, którego opracowanie, zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest jednym z zadań własnych powiatu. Dyrektor WCPR wyjaśniła, że Centrum we współpracy z BPiPS organizowało opracowanie, procedowanie uchwalenia oraz wprowadzenie do realizacji PRPZ 2025 przyjętego przez Radę m.st. Warszawy. Procedura odbywała się zgodnie z przyjętymi w m.st. Warszawie zasadami opracowywania dokumentów strategicznych, obejmującymi przede wszystkim partycypację ich tworzenia, w tym warsztaty i konsultacje społeczne. WCPR odpowiadała za część merytoryczną procesu, natomiast BPiPS za organizacyjną. Dyrektor WCPR wyjaśniła również, że po zakończeniu Programu obejmującego lata 2019-2021, prace nad przygotowaniem kolejnego programu (obowiązującego od 2022 r.), wymagające współpracy i zaangażowania instytucji miejskich w zebranie materiałów, przeprowadzenia konsultacji, zostały wstrzymane z powodu pandemii Covid-19;
- Warszawski program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami do 2027 roku²², którego opracowanie i realizacja jest jednym z zadań powiatu, wynikającym z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych²³, wykonywanym przez BPiPS jako podmiot odpowiedzialny za politykę w zakresie pomocy społecznej. WPD 2027 nawiązuje w swoich założeniach i jest zgodny z celami oraz obszarami priorytetowymi, które wyznaczyła SRPS 2030. Cel strategiczny nr 1 SRPS 2030 - Wspieramy samodzielność - wesprzemy osoby potrzebujące pomocy w samodzielnym funkcjonowaniu, jest tożsamy z celem głównym WPD 2027.

(akta kontroli str. tom I str. 2-5, 142-371, tom III str. 350-363)

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że Centrum nie jest realizatorem programów sprzyjających procesowi deinstytucjonalizacji usług społecznych w m.st. Warszawa w lokalnym środowisku dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, z wyłączeniem prowadzenia w ograniczonym zakresie spraw dotyczących mieszkań wspomaganych i treningowych. W tej kwestii zaangażowanie Centrum obejmuje prowadzenie spraw związanych z kierowaniem do mieszkań wspomaganych i treningowych przeznaczonych dla

²⁰ Nr S.413.3385.224.AOZ.7377.

²¹ Przyjęty uchwałą nr LXXXI/2654/2023 Rady m.st. Warszawy z 25 maja 2023 r., której wykonanie powierzono Prezydentowi m.st. Warszawy, dalej: PRPZ 2025.

²² Przyjęty uchwałą nr LXVII/2213/2022 Rady m.st. Warszawy z 7 lipca 2022 r., której wykonanie powierzono Prezydentowi m.st. Warszawy, dalej: WPD 2027.

²³ Dz. U. z 2025 r. poz. 913, ze zm.

osób z niepełnosprawnościami prowadzonych przez domy pomocy społecznej oraz administrowanie nieruchomościami przekazanymi Centrum z wykorzystaniem na mieszkania treningowe i wspomagane. WCPR odpowiada za zarządzanie oraz administrowanie 19 lokalami przekazanymi na mieszkania treningowe i wspomagane²⁴. Dział Domów Pomocy Społecznej WCPR zgodnie ze statutowym uprawnieniem wydaje skierowania do czterech mieszkań wspomaganych działających w ramach Centrum Wsparcia Społecznego „Na Przedwiośniu” w Warszawie²⁵. Mieszkania przeznaczone są dla pełnoletnich mieszkańców m.st. Warszawy niepełnosprawnych intelektualnie. Pierwszeństwo przy przyjmowaniu mają niepełnosprawni intelektualnie wychowankowie pieczy zastępczej, którzy nie mają możliwości powrotu do rodzin lub samodzielnego zamieszkania w środowisku. Mieszkania zapewniają całodobowe usługi opiekuńcze i wspierające, odpowiadające indywidualnym potrzebom mieszkańców. Celem pobytu w mieszkaniu jest przygotowanie mieszkańców do prowadzenia samodzielnego (na miarę możliwości) życia, ale też zastąpienie pobytu w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Pobyt w mieszkaniu ma odroczyć lub wyeliminować zamieszkanie w domu pomocy społecznej.

(akta kontroli tom III str. 306-312)

W zakresie realizacji programów sprzyjających procesowi deinstytucjonalizacji usług społecznych w lokalnym środowisku, NIK skierowała zapytanie do trzech ośrodków pomocy społecznej²⁶ będących jednostkami organizacyjnymi m.st. Warszawy²⁷. W odpowiedzi Dyrektor OPS Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy poinformowała, że w ramach działalności statutowej Ośrodek organizuje pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, mającą na celu m.in. przywrócenie im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez realizację usługi asystenta rodziny²⁸ oraz poradnictwa specjalistycznego²⁹. Asystą objęto trzy rodziny, których dzieci są niepełnosprawne intelektualnie. Jedno z dzieci pozostaje pod opieką rodziców³⁰, dwie rodziny nadal są objęte wsparciem asystenta, jednak dzieci nie przebywają pod opieką rodziców³¹. Ośrodek współpracuje z organizacjami prowadzącymi na terenie m.st. Warszawy mieszkania wspomagane oraz treningowe, skierowane do osób z niepełnosprawnościami. W ramach tej współpracy, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, Ośrodek wydaje decyzje kierujące do tych placówek³².

Dyrektor OPS Dzielnicy Wesoła m.st. Warszawy poinformował, że Ośrodek nie realizował programów wspierających rodziny z dziećmi i młodzieżą

²⁴ Każde mieszkanie bezpośrednio po jego przekazaniu zostało wyremontowane oraz zakupiono do niego wyposażenie. W zależności od potrzeb w lokalach przeprowadzane są remonty, bieżąca konserwacja oraz wymiana sprzętów.

²⁵ W mieszkaniach tych jest łącznie 12 miejsc.

²⁶ Dalej: OPS. Pytania skierowano w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

²⁷ Właściwych ze względu na miejsce zamieszkania rodzin dzieci objętych badaniem.

²⁸ W 2024 r. asysta rodziny realizowana była na rzecz 120 rodzin, w tym jedna rodzina objęta asystą w ramach ustawy „Za Życiem”.

²⁹ W 2024 r.: 431 rodzin korzystało z poradnictwa psychologicznego, 109 rodzin - z poradnictwa rodzinnego, 89 osób - z poradnictwa prawnego.

³⁰ Asysta zakończona.

³¹ Jedno dziecko przebywa w DPS, drugie w internacie prowadzonym przez Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych.

³² W 2024 r. Ośrodek wydał decyzje kierujące 17 osób do mieszkań wspomaganych i treningowych.

niepełnosprawną intelektualnie w lokalnym środowisku, jednak małoletni niepełnosprawni intelektualnie mogli korzystać z programów realizowanych ponaddzielnicowo przez m.st. Warszawa.

Dyrektor OPS Dzielnicy Wola m.st. Warszawy poinformował, że Ośrodek realizował działania sprzyjające deinstytucjonalizacji usług społecznych w lokalnym środowisku poprzez realizację usług wspierających rodziny w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zgodnie z założeniami Programu wspierania rodziny w m.st. Warszawie. Rodziny były wspierane w formie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i pracy socjalnej adresowanej do rodziców. OPS prowadził pracę socjalną z rodzicami biologicznymi, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, której celem było wspieranie rodziców biologicznych w stworzeniu warunków umożliwiających powrót dzieci przebywających w instytucjonalnych i rodzinnych formach pieczy zastępczej do domu rodzinnego, prowadzenie działań na rzecz uregulowania sytuacji prawnej dziecka.

(akta kontroli tom III str. 704-734)

Ponadto w odpowiedzi na zapytanie NIK³³, Dyrektor Centrum Usług Społecznych „Społeczna Warszawa”³⁴ będącego jednostką organizacyjną m.st. Warszawy poinformował o realizacji dwóch programów sprzyjających procesowi deinstytucjonalizacji usług społecznych w lokalnym środowisku, w tym dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami intelektualnymi: programu „Warszawski Kokon”³⁵ - usługi asystenta rodziny oraz programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” - edycja 2025 dla jednostek samorządu terytorialnego.

(akta kontroli tom III str. 699-703)

W dokumentach strategicznych m.st. Warszawy działania i wsparcie zaplanowano stosując ogólne sformułowania dotyczące osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, bez uszczegółowienia rodzaju niepełnosprawności, w tym wyróżnienia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.

W ocenie Dyrektor WCPR można przypuszczać, że z poziomu jednostki odpowiedzialnej za koordynację, zebranie informacji, analizę danych i powstanie programów (BPiPS) uznano, że w tym zakresie nie jest to problem wymagający umieszczenia w dokumentach strategicznych Miasta. Dane liczbowe dotyczące dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w warszawskich DPS wskazują, że na terenie m.st. Warszawy jest to niewielka skala zjawiska. Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie jest umieszczana w DPS po wyczerpaniu możliwości zapewnienia im opieki w rodzinach pochodzenia lub w pieczy zastępczej, w której przebywały na mocy postanowienia sądu.

³³ Skierowane w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

³⁴ Utworzonego w 2016 r. na podstawie art. 111 ustawy o pomocy społecznej i funkcjonującego na podstawie Statutu nadanego przez Radę m.st. Warszawy uchwałą z dnia 16 grudnia 2016 r. nr XXXVIII/982/2016 (ze zm.); dalej: CUS.

³⁵ Efektem działania programu „Warszawski Kokon” jest przede wszystkim zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Aktualnie w ramach programu CUS nie diagnozuje konieczności podejmowania działań, które przyczynią się do umieszczenia dzieci lub młodzieży w domach pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Zdaniem Dyrektora Centrum obowiązujące przepisy prawa, na podstawie których WCPR realizuje zadania statutowe są w pełni wystarczające i odpowiadają potrzebom dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz ich rodzinom, w sytuacji wymagającej zapewnienia opieki adekwatnej do schorzeń i potrzeb.

(akta kontroli tom III str. 350-363)

Do zadań WCPR dotyczących domów pomocy społecznej, określonych w obowiązującym Statucie należały:

- wykonywanie powierzonych przez Prezydenta m.st. Warszawy czynności z zakresu nadzoru i kontroli nad działalnością domów pomocy społecznej prowadzonych przez m.st. Warszawę oraz przez inne podmioty, wykonujące zadania z tego zakresu na zlecenie m.st. Warszawy (§ 3 ust. 2 pkt 28);
- prowadzenie spraw związanych z kierowaniem i umieszczaniem w domu pomocy społecznej oraz z ustaleniem opłaty od mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej, a także prowadzenie spraw związanych z kierowaniem do mieszkań wspomaganych i treningowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami prowadzonych przez domy pomocy społecznej (§ 3 ust. 2 pkt 2);
- prowadzenie spraw związanych z finansowaniem pobytu mieszkańca skierowanego do domu pomocy społecznej poza m.st. Warszawę lub do jednostki, z którą WCPR zawarło stosowną umowę na podstawie art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej (§ 3 ust. 2 pkt 15 lit. c);
- prowadzenie spraw związanych z dochodzeniem należności z tytułu opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej oraz zwrotu wydatków poniesionych zastępczo przez m.st. Warszawę za pobyt w domu pomocy społecznej (§ 3 ust. 2 pkt 21).

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym WCPR zadania związane ze współpracą z DPS oraz prowadzeniem postępowań dotyczących przyznania świadczeń w formie pobytu w domu pomocy społecznej w Centrum realizowane były przez pracowników: Działu Domów Pomocy Społecznej, Działu ds. Rozliczeń i Odpłatności, Działu Administracji.

Zgodnie ze schematem organizacyjnym WCPR³⁶, Dział Administracji w zakresie bieżącego nadzoru podlegał bezpośrednio Dyrektor Centrum. Do obowiązków wymienionych w zakresie czynności Zastępcy Dyrektora Centrum należało natomiast sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad pracą m.in. Działu Domów Pomocy Społecznej oraz Działu ds. Rozliczeń i Odpłatności. Do właściwości Działu Domów Pomocy Społecznej należał całokształt spraw związanych ze współpracą z domami pomocy społecznej oraz prowadzenie postępowań dotyczących przyznawania świadczeń w formie pobytu w DPS. Ponadto Dział ten prowadził postępowania w sprawie zwrotów należności za pobyt w domach pomocy społecznej oraz zwrotów nadpłat z tego tytułu. Stan zatrudnienia pracowników w Dziale DPS na dzień 31 grudnia danego roku wynosił odpowiednio: 2022 r. – 12 osób, 2023 r. – 11 osób, 2024 r. – 9 osób, a według stanu na 30 czerwca 2025 r. – 12 osób.

³⁶ Załącznik do Regulaminu organizacyjnego WCPR z dnia 25 listopada 2024 r.

Do zadań Działu ds. Rozliczeń i Odpłatności w zakresie dotyczącym domów pomocy społecznej należało w szczególności regulowanie odpłatności za pobyt mieszkańców m.st. Warszawy w DPS na terenie innych powiatów oraz przygotowanie upomnień i tytułów wykonawczych z tytułu braku wpłaty/niedopłaty za pobyt mieszkańca w DPS. W latach 2022 i 2023 zadania realizował 1 pracownik Działu, w roku 2024 i do czerwca 2025 roku - 2 pracowników Działu.

Do zadań realizowanych przez Dział Administracji w ramach współpracy z DPS należało m.in. opiniowanie wniosków inwestycyjnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. W okresie objętym kontrolą zadanie to realizował Kierownik Działu Administracji.

(akta kontroli tom I str. 21-24, 25-51, tom II str. 451-461, tom III str. 364-372)

Na terenie m.st. Warszawy według stanu na dzień 31 marca 2025 r. funkcjonowało 18 domów pomocy społecznej prowadzonych przez lub na zlecenie m.st. Warszawy, w tym:

- domy dla osób w podeszłym wieku,
- domy dla osób przewlekle somatycznie chorych,
- domy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (dla dorosłych i dla dzieci),
- jeden dom dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Z 18 ww. domów trzy przeznaczone były dla osób niepełnosprawnych intelektualnie³⁷, w których w latach 2022-2025 liczba miejsc wynosiła ogółem 250. Liczba miejsc we wszystkich trzech domach spełniała warunki § 6 ust. 1 pkt 1 lit. d rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, zgodnie z którym dom uznaje się za spełniający warunki jeżeli liczba miejsc w domu jest nie większa niż 100.

Ze wsparcia domów korzystało łącznie od 246 do 249 osób rocznie³⁸, a według stanu na 31 marca 2025 r.: 70 osób w DPS Żegańska, 79 osób w DPS Bachus i 100 w DPS Przedwiośnie. Domy funkcjonowały na podstawie zezwoleń wojewody na prowadzenie domów pomocy społecznej zezwalających na ich prowadzenie na czas nieokreślony³⁹.

We wszystkich trzech domach dla osób niepełnosprawnych intelektualnie mieszkali zarówno dzieci i młodzież, jak i dorośli. Na dzień 31 marca 2025 r. w trzech ww. domach pomocy społecznej będących w zakresie właściwości WCPR przebywało 11 osób małoletnich niepełnosprawnych intelektualnie, w tym

³⁷ DPS dla Dzieci i Młodzieży Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi przy ul. Żegańskiej 34 w Warszawie (dalej: DPS Żegańska), DPS „Na Bachusa” przy ul. Bachusa 7 w Warszawie (dalej: DPS Bachus) oraz CWS „Na Przedwiośniu” przy ul. Przedwiośnie 1 w Warszawie (dalej: DPS Przedwiośnie).

³⁸ 2022 r – 249 osób, 2023 r. – 246 osób, 2024 r. – 247 osób.

³⁹ Decyzja nr 8/2010 (WPS.II.AG/9013/4/10) z 15 marca 2010 r. Wojewody Mazowieckiego – zgoda na prowadzenie DPS Żegańska, dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, na czas nieokreślony; decyzja nr 13/2013 z 3 stycznia 2013 r. Wojewody Mazowieckiego – zgoda na prowadzenie DPS Bachus, dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, na czas nieokreślony; decyzja nr 138/2014 z 28 stycznia 2014 r. Wojewody Mazowieckiego – zgoda na prowadzenie DPS Przedwiośnie, dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, na czas nieokreślony; decyzja nr 2630/2014 z 23 grudnia 2014 r. Wojewody Mazowieckiego – zgoda na zmianę typu DPS Przedwiośnie, na dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

dziewięcioro dzieci pochodziło z m.st. Warszawy, a dwoje z innych powiatów⁴⁰. Dzieci zamieszkały w DPS w latach od 2012 do 2024 r.⁴¹ i nadal przebywały w DPS. W dniu wydania decyzji o skierowaniu do DPS wszystkie dzieci miały uregulowaną sytuację prawną, tj. ustanowionego opiekuna prawnego⁴². Siedmioro dzieci zostało umieszczonych w DPS na wniosek opiekuna prawnego⁴³, w odniesieniu do dwojga dzieci sąd wydał postanowienie w trybie zabezpieczenia, a dwójka została skierowana do DPS postanowieniem sądu bez zgody opiekuna prawnego.

(akta kontroli tom II str. 3-8, tom III str. 33-57, 390-394, 459-460)

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej było WCPR⁴⁴. Z wyjaśnień Dyrektor Centrum wynika, że WCPR w swojej pracy łączy zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, a także powiatowego centrum pomocy rodzinie. Na podstawie postanowień sądu kieruje dzieci do pieczy zastępczej. Wśród nich znajdują się dzieci niepełnosprawne, także z głębokimi deficytami. Decyzje o zmianie formy opieki wynikają z potrzeby zapewnienia specjalistycznego wsparcia i są podejmowane kolegiálně podczas posiedzeń w sprawie oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Decyzja o podjęciu działań ukierunkowanych na zapewnienie dziecku adekwatnej opieki do jego schorzeń wynika z wyczerpania możliwości dalszego zabezpieczenia potrzeb dziecka w pieczy zastępczej. Zgodnie z podziałem kompetencji w m.st. Warszawa za pracę z rodziną odpowiadają dzielnicowe ośrodki pomocy społecznej będące jednostkami organizacyjnymi m.st. Warszawy.

WCPR nie opracowało procedur współdziałania z innymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie lub innymi podmiotami w zakresie kierowania i umieszczania małoletnich w domach pomocy społecznej, organizowania pieczy zastępczej, organizowania przysposobienia, w tym podejmowania działań na rzecz opuszczenia DPS przez osoby małoletnie. WCPR łączyło zadania organizatora pieczy zastępczej i powiatowego centrum pomocy rodzinie. Dyrektor WCPR oraz dyrektorzy OPS m.st. Warszawy zadania dotyczące domów pomocy społecznej wykonywali na podstawie „Procedury dotyczącej zasad i trybu postępowania w sprawie kierowania i umieszczania w domach pomocy społecznej m.st. Warszawy oraz ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej”⁴⁵. Według stanu na 31 grudnia lat 2022-2024 liczba rodzin zastępczych specjalistycznych wynosiła cztery, a na dzień 31 marca 2025 r. pięć.

W latach 2022-2025⁴⁶ nie było przypadku odrzucenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej z powodu braku 3-letniego doświadczenia w byciu rodziną zawodową. W okresie tym nie było też kandydatów na rodzinę zastępczą dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie negatywnie

⁴⁰ Jedno dziecko z powiatu pruszkowskiego i jedno dziecko z powiatu mińskiego.

⁴¹ Po jednym dziecku w latach 2012, 2015, 2019, 2021, 2022, 2023 i pięcioro w 2024 r.

⁴² Spośród 11 dzieci umieszczonych w DPS czworo rodziców nie było pozbawionych praw rodzicielskich lub się ich nie zrzekło. Natomiast 7 rodziców zostało pozbawionych władzy rodzicielskiej lub się jej zrzekło.

⁴³ Zgoda sądu dla opiekuna prawnego. Pięcioro opiekunów prawnych to rodzice biologiczni.

⁴⁴ Zarządzenie nr 1773/2011 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie wyznaczenia w m.st. Warszawa organizatora pieczy zastępczej.

⁴⁵ Przyjętej zarządzeniem nr 1366/2020 Prezydenta m.st. Warszawy z 27 listopada 2020 r.; dalej: zarządzenie nr 1366/2020.

⁴⁶ Do 31 marca 2025 r.

zaopiniowanych przez Centrum jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie m.st. Warszawy.

Zespół ds. Promowania i Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej⁴⁷ rozpowszechniał informacje dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej za pośrednictwem dostępnych kanałów przekazu, organizował, współorganizował i brał udział w wydarzeniach promujących rodzinną pieczę zastępczą, współpracował z podmiotami i organizacjami w celu dotarcia do jak najszerszej grupy odbiorców (m. in. opracował stronę internetową www.rodzinazastepcza.com.pl poświęconą rodzinnej pieczy zastępczej, stronę internetową pomagamdzieciom.wcpr.pl, na której w postaci animacji, banerów i opisów przedstawiony został proces dotyczący tego, jak zostać wolontariuszem lub tzw. osobą zaprzyjaźnioną⁴⁸, materiały graficzne, w tym plakaty, ulotki oraz animacje dotyczące zagadnień związanych z rodzinną pieczą zastępczą, które zostały umieszczone w serwisie You Tube. Celem działalności Zespołu było zwiększenie liczby rodzinnych form opieki zastępczej.

(akta kontroli tom I str. 372-376, tom III str. 342-349)

Z badanej próby spraw pięciorga dzieci przebywających w DPS, dla których WCPR było właściwe według miejsca zamieszkania dziecka na moment skierowania do DPS wynika, że w WCPR nie podejmowano działań mających na celu pozostanie ww. dzieci w rodzinie/rodzinie zastępczej, jak również prób umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej z terenu powiatu, powiatu ościennego lub z terenu Polski.

Dyrektor Centrum wyjaśniła, że jednym z zadań WCPR jest kierowanie dzieci do pieczy zastępczej. Priorytetem jest kierowanie dzieci do rodzinnej pieczy zastępczej, w dalszej kolejności do instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym dwóch placówek specjalistyczno-terapeutycznych. O umieszczeniu dziecka poza rodziną każdorazowo decyduje sąd, który wskazuje, gdzie dziecko powinno być objęte opieką. WCPR jest odpowiedzialne za realizację postanowienia. Przyjęcie dziecka do domu pomocy społecznej może się odbyć jedynie na podstawie postanowienia sądu o umieszczeniu dziecka w domu pomocy społecznej bez zgody jego przedstawiciela ustawowego lub na podstawie wniosku przedstawiciela ustawowego, po uprzednim uzyskaniu zgody sądu na dokonanie takiej czynności.

Jak wyjaśniła Dyrektor Centrum, zgodnie z podziałem kompetencji w m.st. Warszawa za pracę z rodziną odpowiadają ośrodki pomocy społecznej. Dział Domów Pomocy Społecznej WCPR nie podejmował żadnych działań w tym zakresie, ponieważ nie ma w swoich kompetencjach takich zadań. Zgodnie ze Statutem WCPR oraz Regulaminem organizacyjnym Centrum, do zadań Działu Domów Pomocy Społecznej należy całokształt spraw związanych z nadzorem i współpracą z domami pomocy społecznej oraz prowadzeniem postępowań dotyczących przyznania świadczeń w formie pobytu w DPS. Troje z pięciorga dzieci skierowanych do domu pomocy społecznej nie miało uregulowanej sytuacji prawnej, co uniemożliwiało adopcję dziecka. Uregulowaną sytuację prawną w chwili kierowania do domu pomocy społecznej miało dwoje

⁴⁷ Utworzony w sierpniu 2023 roku zgodnie z zapisami PRPZ 2025.

⁴⁸ Tj. osobą wspierającą proces wychowawczy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

małoletnich, jednak w każdym z wymienionych przypadków decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej po rozpoznaniu sytuacji rodzinnej i zdrowotnej podejmował sąd opiekuńczy, który wydał w sprawie orzeczenia o umieszczeniu małoletnich w domu pomocy społecznej lub wyraził zgodę opiekunom prawnym na podjęcie takich czynności. Zgodnie ze Statutem WCPR i podziałem kompetencji w m.st. Warszawa, Dział Domów Pomocy Społecznej WCPR nie posiada kompetencji do podejmowania działań w kierunku kwalifikowania i przeprowadzania procesu adopcyjnego.

Dyrektor WCPR wyjaśniła również, że sądy nie zwracały się do Centrum na etapie prowadzonych postępowań z zapytaniami o sytuację rodzinną dzieci. Wobec dwójki dzieci WCPR przysyłał do sądów informacje dotyczącą dzieci, w przypadku których toczyło się postępowanie o umieszczenie w DPS.

Z informacji uzyskanych od Dyrektorów trzech OPS⁴⁹ wynika, że ośrodki informowały sądy o złej sytuacji zdrowotno-wychowawczej dzieci i wnioskowały o ich umieszczenie w pieczy zastępczej, np. w przypadku jednej osoby małoletniej OPS Dzielnicy Wola m.st. Warszawy zawiadomił sąd rejonowy o nieprawidłowej sytuacji zdrowotnej i opiekuńczo-wychowawczej małoletniej oraz wnioskował o jej umieszczenie w pieczy zastępczej, o czym sąd postanowił i dziecko zostało skierowane do placówki opiekuńczo-wychowawczej. W związku z powyższym została zmieniona metoda pracy z matką dzieci ze wsparcia asystenta rodziny na pracownika socjalnego dedykowanego do pracy z rodzicem biologicznym, którego dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej. Ośrodki szukały kandydatów z otoczenia dzieci mogących pełnić funkcję rodziny zastępczej, a w ramach swojej działalności statutowej organizowały pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

(akta kontroli tom III str. 27-32)

WCPR wyjaśnił, że w każdym przypadku decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej po rozpoznaniu sytuacji rodzinnej i zdrowotnej podejmował sąd opiekuńczy, który wydał w sprawie orzeczenia o umieszczeniu małoletnich w domu pomocy społecznej lub wyraził zgodę opiekunom prawnym na podjęcie takich czynności. Zarówno wydane orzeczenie sądu, jak i dokumentacja zebrana przez ośrodki pomocy społecznej (zgodnie z podziałem kompetencji w m.st. Warszawa) wskazywały na zasadność skierowania do domu pomocy społecznej, w większości przypadków z uwagi na bardzo skomplikowaną sytuację zdrowotną małoletnich wymagającą całodobowej opieki i pomocy wykwalifikowanego personelu, jaką może zapewnić dom pomocy społecznej. Zgodnie z zakresem posiadanych kompetencji Dział Domów Pomocy Społecznej WCPR po potwierdzeniu, że małoletni wymagają całodobowej pomocy i spełniają przesłanki do skierowania do domu pomocy społecznej wydał stosowne decyzje administracyjne w tym zakresie.

⁴⁹ Informacje od ośrodków pomocy społecznej uzyskano w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

W ocenie Dyrektor WCPR oraz Dyrektorów OPS⁵⁰ Dzielnicy Mokotów oraz Dzielnicy Wesoła m.st. Warszawy nie występują systemowe bariery w obszarze wsparcia rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie, które w konsekwencji skutkować mogą koniecznością umieszczenia dziecka w DPS. Zdaniem Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Wola dużym problemem w obszarze wsparcia rodzin jest brak wystarczającej liczby miejsc w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych nie tylko dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, ale dzieci z każdym rodzajem niepełnosprawności. Trudności w pozyskaniu miejsc w pieczy zastępczej powodują, że dzieci przez długi czas czekają na umieszczenie w placówkach, co negatywnie wpływa na ich rozwój i funkcjonowanie w zagrażających im warunkach. Pomimo wydanych postanowień sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej, dzieci nadal pozostają w środowiskach, gdzie rodzice nie zachowują abstynencji, nie leczą się psychiatrycznie, nie zabezpieczają podstawowych potrzeb małych dzieci. W skrajnych przypadkach dzieci pozostają pod opieką innych członków rodziny, często nieprzygotowanych na takie wyzwania⁵¹. W przypadku dzieci z niepełnosprawnościami takie sytuacje są dodatkowo trudne, ze względu na ich szczególne potrzeby w zakresie żywienia, pielęgnacji, zapewnienia prawidłowej opieki lekarskiej i rehabilitacji. W ocenie Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Wola m.st. Warszawy umieszczenie dzieci z tego typu problemami w DPS bywa jedynym możliwym rozwiązaniem.

W ocenie Dyrektor CUS⁵² systemowe bariery wspierania rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną w ich domowym środowisku występują w obszarze zdrowia i wykraczają poza zakres uprawnień pomocy społecznej, jednak ich konsekwencje dotyczą pomoc społeczną, która w ostateczności zobowiązana jest zastosować rozwiązania, którymi dysponuje. Podczas realizacji miejskiego programu „Warszawski Kokon”, którego uczestnikami są osoby z niepełnosprawnością intelektualną, systemowa bariera dostrzeżona przez Dyrektor CUS jest związana z ochroną zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Proces diagnostyki, wsparcia oraz opieki psychiatrycznej dla tej grupy odbiorców stanowi usługę nie tylko niezwykle kosztowną (wysokie koszty ponoszone przez rodzica lub samorząd), lecz także wymagającą długiego okresu oczekiwania na konsultację. Istotną barierą w realizacji potrzeb jest również ograniczony dostęp do wykwalifikowanych specjalistów.

(akta kontroli tom III str. 16-18, 681-698)

W odniesieniu do wszystkich 11 małych dzieci niepełnosprawnych intelektualnie, przebywających w DPS nadzorowanych przez Centrum według stanu na dzień 31 marca 2025 r., po ich umieszczeniu w DPS, WCPR nie podejmowało prób mających na celu zapewnienie im opieki w środowisku rodzinnym, współpracy z ośrodkami adopcyjnymi w celu ich przysposobienia⁵³ czy współpracy w sprawie dziecka z innymi jednostkami.

⁵⁰ Informacje od ośrodków pomocy społecznej uzyskano w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁵¹ Najczęściej są to dziadkowie, którzy ze względu na wiek, schorzenia ale też brak umiejętności nie są w stanie prawidłowo sprawować opieki nad wnukami.

⁵² Informacje uzyskano w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁵³ Małych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

Pięcioro dzieci trafiło do DPS z rodzin biologicznych, jedno dziecko z placówki rodzinnej, pięcioro dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej. W odniesieniu do wszystkich dzieci o ich umieszczeniu w DPS zdecydował sąd. W ocenie sądu niepełnosprawność intelektualna⁵⁴ dzieci była przesłanką do ich umieszczenia w domach pomocy społecznej będących placówkami adekwatnymi do stanu zdrowia i potrzeb dzieci. W sześciu przypadkach nastąpiła zmiana orzeczenia wydanego przez sąd rodzinny z orzeczenia o umieszczeniu w pieczy na orzeczenie o umieszczeniu w DPS⁵⁵.

Z wyjaśnień Dyrektor WCPR wynika, że zadania realizowane przez Centrum w imieniu Prezydenta m.st. Warszawy w ramach nadzoru sprawowanego nad warszawskimi domami pomocy społecznej dotyczą poziomu usług świadczonych przez te placówki oraz spełniania standardów określonych w przepisach prawa, a także zasad wypracowanych w ramach bieżącej współpracy. W dokumentach nie wskazano na działania leżące po stronie Centrum w zakresie sprawowanego nadzoru polegające na podejmowaniu współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi lub instytucjami odpowiedzialnymi za wsparcie rodziny w celu znalezienia dla dziecka umieszczonego w DPS wsparcia w ramach systemu pieczy zastępczej.

(akta kontroli tom III str. 306-312, 390-394, 456-460)

NIK zauważa, że przyjęcie dziecka do DPS oznacza umieszczenie go poza systemem pieczy zastępczej, a „zniknięcie” dzieci z tego systemu oraz statystyk powoduje, że jednostki organizacyjne właściwe w sprawach umieszczania dzieci w pieczy zastępczej często tracą nimi zainteresowanie. Ponadto zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań organizatora pieczy zastępczej należy zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. Jak stanowi art. 164 ww. ustawy, rodzice, podmiot leczniczy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz inna instytucja lub osoba, które powzięły informację o dziecku uzasadniającą zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia, zgłaszają tę informację do ośrodka adopcyjnego działającego na terenie województwa, w którym przebywa dziecko.

W zakresie działań dotyczących deinstytucjonalizacji usług na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie podejmowanych w lokalnym środowisku przez ośrodki pomocy społecznej właściwe według miejsca zamieszkania osoby na moment wydania decyzji kierującej do DPS, NIK skierowała pytania do dyrektorów ośrodków pomocy społecznej⁵⁶ dotyczące pięciorga dzieci przebywających w DPS.

⁵⁴ M.in. autyzm, mózgowo porażenie dziecięce, zespół Downa, niepełnosprawności sprzężone.

⁵⁵ W jednym przypadku dziecko przed umieszczeniem w DPS było w rodzinie zastępczej, w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a w 2019 r. sąd wydał zezwolenie opiekunowi prawnemu na umieszczenie małoletniej w domu pomocy społecznej; w drugim przypadku dziecko przed umieszczeniem w DPS było w rodzinnym domu dziecka, następnie sąd na wniosek opiekuna prawnego wydał zezwolenie na umieszczenie dziecka w DPS; w kolejnych trzech przypadkach dzieci przed umieszczeniem w DPS przebywały w pieczy zastępczej instytucjonalnej, a w jednym przypadku w placówce rodzinnej.

⁵⁶ Informacje uzyskano w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

W odniesieniu do jednej osoby małoletniej OPS Dzielnicy Wesoła m.st. Warszawy nie podejmował prób mających na celu zapewnienie dziecku opieki w środowisku rodzinnym, nie współpracował z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w celu umieszczenia jej w rodzinie zastępczej, ani nie zgłaszał do przysposobienia do ośrodka adopcyjnego. Dziecko zostało zabezpieczone w rodzinnej pieczy zastępczej bezpośrednio ze szpitala, w którym się urodziło. Z uwagi na znaczne pogorszenie stanu zdrowia dziecka i potrzebę całodobowej, specjalistycznej opieki, zostało ono umieszczone w DPS.

OPS Dzielnicy Wola m.st. Warszawy w okresie prawie 10 lat poddawał rodzinę kolejnej osoby małoletniej intensywnym oddziaływaniom w ramach długofalowej pracy (regularna pomoc finansowa, wsparcie asystenta rodziny). Wcześniej matka wraz z małoletnimi dziećmi przebywała w ośrodku interwencji kryzysowej, a następnie w domu dla matek. OPS podejmował działania w sprawie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej⁵⁷, w związku z brakiem poprawy umiejętności opiekuńczo-wychowawczych matki, zaniedbaniami w obszarze zdrowia i edukacji dzieci. W związku ze zmianą miejsca zamieszkania matki, opiekę nad matką dziecka przejął OPS Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy, który objął ją wsparciem w formie asysty rodziny, podczas gdy dziecko przebywało już w DPS. Z wyjaśnień Dyrektor WCPR wynika, że wniosek o skierowanie małoletniego do DPS⁵⁸ został podjęty ze względu na stan zdrowia dziecka, konieczność całodobowej, specjalistycznej opieki oraz zapewnienia docelowego środowiska, w którym będzie ono mogło przebywać także po osiągnięciu pełnoletności.

OPS Dzielnicy Wola m.st. Warszawy podejmował intensywne i długofalowe oddziaływania dotyczące rodziny dwójki małoletnich. Rodzina regularnie korzystała z pomocy finansowej OPS oraz wsparcia asysty rodzinnej. Trzecie dziecko zostało zabezpieczone w rodzinnej pieczy zastępczej, a rodzice byli objęci wsparciem pracownika socjalnego, celem którego miało być przejęcie przez rodziców opieki nad dzieckiem. Rodzice zerwali jednak kontakt z pracownikiem, nie poinformowali o zmianie miejsca zamieszkania⁵⁹. OPS podejmował działania w sprawie umieszczenia dwójki dzieci w pieczy zastępczej, w związku z brakiem poprawy umiejętności opiekuńczo-wychowawczych matki, zaniedbaniami w obszarze zdrowia dzieci oraz z powodu wyczerpania możliwości oddziaływania na rodzinę. Wielokrotne próby współpracy z rodzicami małoletnich nie przyniosły żadnych długotrwałych efektów, które mogłyby wpłynąć na poprawę ich funkcjonowania i zabezpieczenia potrzeb dzieci. Ze względu na niepełnosprawność intelektualną rodziców, nie było możliwości wprowadzenia zmian w zakresie podniesienia ich umiejętności wychowawczych. Z wyjaśnień Dyrektor WCPR wynika, że wnioski o skierowanie dzieci do DPS zostały podjęte ze względu na stan ich zdrowia, konieczność całodobowej, specjalistycznej opieki oraz zapewnienia dzieciom docelowego środowiska, w którym będą mogły przebywać także po osiągnięciu pełnoletności.

⁵⁷ Dziecko wcześniej przebywało w pieczy instytucjonalnej.

⁵⁸ Wniosek złożył dyrektor domu dziecka, w którym przebywała małoletnia.

⁵⁹ Rodzina kilkakrotnie zmieniała miejsce zamieszkania i za każdym razem nie informowała o tym pracowników OPS.

(akta kontroli tom III str. 16-26, 681-710)

Wysokość opłaty za pobyt w DPS i sposób jej wnoszenia regulują przepisy ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 62 tej ustawy mieszkaniec domu wnosi opłatę do kasy domu lub na jego rachunek bankowy. Natomiast osoby zobowiązane do partycypowania w kosztach utrzymania mieszkańca w DPS wnoszą opłatę ustaloną w decyzji administracyjnej lub zawartej umowie do kasy lub na rachunek bankowy gminy, z której mieszkaniec domu został skierowany. Opłatę tę gmina wraz z opłatą, o której mowa w art. 61 ust. 2 pkt 3, przekazuje na rachunek bankowy właściwego DPS. W okresie objętym kontrolą m.st. Warszawa było zobligowane do uiszczania opłaty na podstawie decyzji wydanych przez WCPR na podstawie zarządzenia 1366/2020 w odniesieniu do 9 dzieci, w odniesieniu do jednego dziecka zobligowany był powiat pruszkowski, w odniesieniu do kolejnego – powiat miński. Według stanu na 31 marca 2025 r. dla wszystkich dzieci umieszczonych w DPS prowadzonych przez m.st. Warszawę oraz przez inne podmioty, wykonujące zadania z tego zakresu na zlecenie m.st. Warszawy, wydano nie więcej niż jedną decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej.

W przypadku niepublicznych domów pomocy społecznej prowadzonych na zlecenie m.st. Warszawy, jakim jest DPS Żegańska, dodatkowo zasady rozliczania pomiędzy jednostką a m.st. Warszawa zostały określone w umowie o realizacji zadania publicznego.

(akta kontroli tom III str. 390-394)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia podejmowane przez WCPR działania na rzecz wsparcia niepełnosprawnych intelektualnie dzieci i młodzieży. Centrum, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, współpracowało z BPiPS w zakresie programów obejmujących problematykę pieczy zastępczej. W obszarze działań związanych z deinstytucjonalizacją usług społecznych dotyczących dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, w WCPR prowadzono sprawy dotyczące kierowania do mieszkań wspomaganych i treningowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami oraz administrowano nieruchomościami przekazanymi Centrum z wykorzystaniem na takie mieszkania. Liczba mieszkańców we wszystkich trzech DPS z terenu m.st. Warszawy przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie mieściła się w limitach miejsc ustalonych przez Wojewodę Mazowieckiego, a w domach tych mieszkały zarówno dzieci i młodzież, jak i dorośli, co było zgodne z art. 56a ust. 1 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

OBSZAR

2. Nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym WCPR zadania związane z nadzorem i kontrolą nad domami pomocy społecznej realizowali pracownicy Działu ds. Kontroli oraz jeden pracownik Działu DPS, który realizował zadanie związane

z nadzorem pozostając w stałym kontakcie i bezpośredniej współpracy z domami pomocy społecznej⁶⁰.

Zgodnie ze schematem organizacyjnym WCPR, Dział ds. Kontroli w zakresie bieżącego nadzoru podlegał bezpośrednio Dyrektorowi Centrum, a pracownik Działu DPS realizujący zadania związane z nadzorem nad domami pomocy społecznej Zastępcy Dyrektora Centrum.

Dział ds. Kontroli realizował zadania kontrolne w domach pomocy społecznej na podstawie zarządzenia Nr 6/2025 z 3 lutego 2025 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli prowadzonych przez Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie w jednostkach nadzorowanych - domach pomocy społecznej, ośrodka interwencji kryzysowej i innych podmiotach wykonujących zadania z tego zakresu na zlecenie m.st. Warszawy oraz warsztatach terapii zajęciowej⁶¹.

W okresie objętym kontrolą zatrudnienie pracowników w Dziale ds. Kontroli na dzień 31 grudnia danego roku wynosiło odpowiednio: w 2022 r. – 5 pracowników, w 2023 r. – 4, w 2024 r. – 8, a na dzień 27 czerwca 2025 r. – 7 pracowników. W WCPR funkcjonował system zastępstw w związku z nieobecnościami pracowników dotyczący urlopów planowanych na początku każdego roku oraz nieobecności niezaplanowanych.

(akta kontroli tom I str. 25-134, tom II str. 451-461, tom III str. 399-455)

Odnosnie do nadzoru nad domami pomocy społecznej zadania Centrum zostały szczegółowo uregulowane w „Standardach współpracy i wykonywania przez Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie zadań statutowych związanych z realizacją czynności nadzoru sprawowanego przez Prezydenta m.st. Warszawy nad działalnością domów pomocy społecznej prowadzonych przez m.st. Warszawę oraz podmioty niepubliczne na zlecenie m.st. Warszawy, w ramach współdziałania w tym zakresie z Biurem Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawa”⁶² w zakresie:

- dokonywania oceny zadań wykonywanych przez DPS, w tym realizacji celów i zadań statutowych DPS oraz jakości świadczonych usług,
- spraw organizacyjno-kadrowych,
- spraw finansowych,
- spraw związanych z planowanymi oraz realizowanymi inwestycjami i pracami remontowymi,
- załatwiania skarg i wniosków dotyczących działalności DPS wpływających do WCPR.

(akta kontroli tom I str. 524-547)

⁶⁰ Zadanie to pracownik miał wpisane do zakresu czynności.

⁶¹ Poprzednio obowiązywały zarządzenia Dyrektora Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie: Nr 90/2019 w sprawie Regulaminu kontroli prowadzonych w jednostkach nadzorowanych – domach pomocy społecznej i ośrodka interwencji kryzysowej oraz innych podmiotach na zlecenie m.st. Warszawy, przez Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie; Nr 12/2024 z dnia 7 lutego 2024 roku w sprawie Regulaminu kontroli prowadzonych w jednostkach nadzorowanych – domach pomocy społecznej i ośrodka interwencji kryzysowej oraz innych podmiotach na zlecenie m.st. Warszawy, przez Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie.

⁶² Przyjęte zarządzeniem nr 28/2024 Dyrektora WCPR z dnia 5 marca 2024 r.

Centrum stosowało regulacje w zakresie kontroli zarządczej minimalizujące ryzyko powstawania nieprawidłowości obowiązujące w m.st. Warszawie⁶³.

Według wyjaśnień Dyrektora WCPR, na podstawie obowiązujących w m.st. Warszawa zarządzeń, Centrum jako jednostka miejska realizuje kontrolę zarządczą w odniesieniu do wyznaczonych celów⁶⁴ i zadań⁶⁵. System kontroli wewnętrznej w WCPR realizowany jest na trzech poziomach: samokontroli, kontroli funkcjonalnej, kontroli instytucjonalnej. Centrum przesyła do BPiPS Informację o stanie kontroli zarządczej⁶⁶. Do informacji o stanie kontroli zarządczej uwagi może wnieść BPiPS oraz Biuro Audytu Wewnętrznego i Biuro Kontroli Urzędu m.st. Warszawy. Informacje o stanie kontroli zarządczej WCPR za lata 2022 do 2024 wygenerowane na podstawie Kwestionariusza samooceny zostały przyjęte bez uwag i ostatecznie zatwierdzone przez Biuro Audytu Wewnętrznego i Biuro Kontroli Urzędu m.st. Warszawy.

(akta kontroli tom II str. 453-461, 501-589)

Dyrektor Centrum, zgodnie z podziałem kompetencji, przedkładała Dyrektorowi BPiPS roczne Sprawozdania z działalności WCPR za lata 2022-2024, w których przedstawiała m.in. szczegółową realizację zadań dotyczących domów pomocy społecznej, systemu pieczy zastępczej oraz efekty osiągnięte w tych obszarach.

W okresie objętym kontrolą WCPR przeprowadził łącznie 10 kontroli w domach pomocy społecznej przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi, w tym dwie w DPS Żegańska. W sześciu ww. kontrolach, w tym dwóch przeprowadzonych w DPS Żegańska, stwierdzono nieprawidłowości, m.in. dotyczące terminowego dokonywania aktualizacji Indywidualnych Planów Wsparcia Mieszkańca, prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców, prowadzenia dokumentacji rozchodu leków psychotropowych oraz rzetelnego dokumentowania zleceń lekarskich i ich realizacji, uporządkowania procedur związanych z bezpiecznym przechowywaniem środków pieniężnych oraz rozliczania wydatków na podstawie imiennych dowodów zakupu. Nieprawidłowości nie stwierdzono podczas kontroli warsztatów terapii zajęciowej przeprowadzanych w DPS Przedwiośnie.

W WCPR analizowano protokoły kontroli zewnętrznych, weryfikowano realizację zaleceń pokontrolnych, wynikających zarówno z kontroli przeprowadzonych uprzednio przez Centrum, jak również przez instytucje zewnętrzne, podczas

⁶³ Zarządzenia nr: 1613/2011 Prezydenta m.st. Warszawy z 11 października 2011 r. w sprawie zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w m.st. Warszawie, 828/2015 Prezydenta m.st. Warszawy z 10 czerwca 2015 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem w m.st. Warszawie.

⁶⁴ Przykładowo jednym z celów z rejestru ryzyk na rok 2025 było zapewnianie czasowej opieki i wychowania dzieciom - w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców - w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach.

⁶⁵ Przykładowo jednym z zadań z rejestru ryzyka było kierowanie i umieszczanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z obowiązującymi standardami wynikającymi z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

⁶⁶ W informacji Dyrektor WCPR oświadcza, że w oparciu o samoocenę, dokonała oceny stanu kontroli zarządczej za dany rok, która uzyskała wynik pozytywny (ze wskazaniem wyniku procentowego) i wynikiem procentowym w poszczególnych standardach (środowisko wewnętrzne, cele i zarządzanie ryzykiem, mechanizmy kontroli, informacja i komunikacja, monitorowanie i ocena). Dyrektor WCPR wyjaśniła, że pytania w kwestionariuszu samooceny kontroli zarządczej dotyczą zakresu i zadań realizowanych przez jednostkę, w tym nadzoru nad DPS – pkt. 3.2 Kwestionariusza.

kontroli sprawdzających, problemowych⁶⁷ oraz w ramach bieżącego nadzoru prowadzonego przez pracownika Działu Domów Pomocy Społecznej. Proces planowania i przygotowania ww. kontroli uwzględniał elementy analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości, w tym także w obszarze przestrzegania praw mieszkańców placówek.

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że na potrzeby analizy ryzyka oraz przygotowania kontroli stworzono wspólny serwer roboczy służący do wymiany dokumentacji pomiędzy Działem ds. Kontroli a Działem Domów Pomocy Społecznej, który sprawuje bieżący nadzór nad funkcjonowaniem placówek. Dział ds. Kontroli dysponuje roboczym dokumentem potwierdzającym przeprowadzanie analizy ryzyka – tzw. zakresem kontroli, sporządzanym każdorazowo przed rozpoczęciem planowanej kontroli. W każdej zaplanowanej kontroli poza podstawowymi, stałymi obszarami wybierany jest również jeden dodatkowy obszar dotychczas nieweryfikowany, który jest przedmiotem badania we wszystkich jednostkach objętych kontrolą w danym roku⁶⁸. W IV kwartale 2025 r. Centrum planuje przeprowadzenie kontroli sprawdzającej oraz kontroli problemowej w DPS Żegańska. W ramach kontroli sprawdzającej WCPR przewidziało weryfikację realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych po wcześniejszej kontroli problemowej przeprowadzonej w terminie od 12 do 19 marca 2024 r. Zakres kontroli problemowej zaplanowanej na rok 2025 ma obejmować: dostęp do opieki medycznej, realizację zaleceń lekarskich, procedury podawania leków, wybrane usługi świadczone na rzecz mieszkańców, jak również weryfikację realizacji zaleceń pokontrolnych sformułowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie w wyniku przeprowadzonych przez ten organ kontroli w dniach 5 lutego 2024 r. oraz 31 grudnia 2024 r.

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że obszar zamieszkiwania w DPS dzieci i młodzieży z osobami dorosłymi w jednym pokoju nie był dotychczas przedmiotem kontroli. Przepisy nie regulują wprost zakazu ani nakazu wspólnego zamieszkiwania dzieci i dorosłych w jednym pokoju w DPS. Obecnie brak jest jednoznacznych przepisów regulujących kwestię granicy wieku w kontekście dzielenia wspólnego pokoju przez mieszkańców w różnym wieku. Zarządzanie w tym obszarze pozostaje w gestii Dyrektora placówki. W praktyce o przydziale mieszkańców do pokoi decydują przede wszystkim ich stan zdrowia, poziom funkcjonowania oraz wzajemne relacje interpersonalne. Przeprowadzane w DPS wizytacje i rozmowy nie wskazują na występowanie takiego problemu. Przykładowo Dyrektor CWS „Na Przedwiośniu” zwrócił się z wnioskiem o zmniejszenie liczby mieszkańców w celu zapewnienia samodzielnych pokoi tym mieszkańcom, którzy ich potrzebują.

⁶⁷ Kontrole WCPR przeprowadzone: w dniach 12-19 marca 2024 r. w DPS Żegańska (problemowa i sprawdzająca realizację zaleceń wydanych po kontroli w 2022 r.), w dniach 10-18 października 2024 r. w DPS Bachus (problemowa i sprawdzająca realizację zaleceń sformułowanych w 2022 r.), w dniach 17-23 stycznia 2024 r. w DPS Przedwiośnie (problemowa i sprawdzająca realizację zaleceń z kontroli z 2022 r.)

⁶⁸ W ramach planu kontroli na rok 2025 przewidziano objęcie wszystkich jednostek kontrolą w zakresie procedur podawania leków oraz zasad ich dokumentowania, w kontekście zapewnienia dostępu do opieki medycznej i realizacji zaleceń lekarskich.

Przeprowadzona w 2025 r. w DPS Żegańska kontrola NIK zidentyfikowała m.in. nieprawidłowości dotyczące:

- niezgodności zapisów w procedurach dotyczących zastosowania przymusu bezpośredniego, prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, jak również procedurze postępowania w zakresie usług medycznych i rehabilitacyjnych z obowiązującymi przepisami ustaw: z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego⁶⁹ i o pomocy społecznej bądź stwierdzonym przez kontrolerów NIK stanem faktycznym (brak izolatki),
- niespełniania wymogów § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w zakresie łącznego wymiaru etatów dwóch pracowników socjalnych zatrudnionych w DPS Żegańska, który wynosił 1,25, podczas gdy wymiar etatów pracowników socjalnych zatrudnionych w Domu, w którym przebywa 70 mieszkanki powinien wynosić 1,4 etatu,
- niewyegzekwowania przeprowadzenia badań stanu zdrowia psychicznego małoletnich mieszkanki Domu w zakresie uzasadniającym ich pobyt w DPS w terminie określonym w art. 38 ust. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, zgodnie z którym takie badania przeprowadza się co najmniej raz na 6 miesięcy (przerwy między badaniami w przypadku czterech z sześciu mieszkanki objętych badaniem kontrolnym wyniosły w skrajnych przypadkach po 206, 210 oraz 214 dni);
- niezawarcia w IPW trzech małoletnich mieszkanki wymiaru czasu trwania poszczególnych zajęć, które swoim zakresem wpisywały się w zajęcia rehabilitacji społecznej, co było niezgodne z § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi⁷⁰, zgodnie z którym rodzaj, zakres programowy oraz wymiar czasu zajęć są ustalane w IPW mieszkańca domu.

Dyrektor WCPR wyjaśniła m.in. że zgodnie z art. 43 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, kontrola prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej zastosowania przymusu bezpośredniego lub rejestru przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego stanowi wyłączną kompetencję sędziego wyznaczonego przez prezesa sądu okręgowego, w którego okręgu znajduje się DPS. Zatem zarówno ocena treści procedury przyjętej przez Dom, jak i ocena treści prowadzonego rejestru przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego są ustawowo zastrzeżone wyłącznie do kontroli przez sędziego wizytatora. Zdaniem Dyrektora WCPR, ocenie pracowników Centrum w ramach prowadzonej kontroli podlegać może wyłącznie fakt istnienia samej procedury i rejestru, nie zaś ich treść. Odnosnie do procedury prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, pracownicy Działu ds. Kontroli WCPR podczas kontroli przeprowadzanej od 12 do 19 marca 2024 r. zostali poinformowani, że Dom nie prowadzi takiego rejestru, mimo iż na podstawie art. 55 c ust. 1 ustawy o pomocy społecznej od 1 stycznia 2024 r. był do tego zobowiązany. 18 czerwca 2024 r. Dom otrzymał zalecenie prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców. O wykonaniu zalecenia Dyrektor Domu

⁶⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 917; dalej: ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

⁷⁰ Dz. U. z 2014 r. poz. 250.

poinformowała w piśmie z 12 lipca 2024 r., nie przekazała natomiast do Działu ds. Kontroli procedury prowadzenia rejestru i nie była do tego zobowiązana. DPS Żegańska na koniec każdego kwartału przekazuje do WCPR informacje zawarte w rejestrze.

NIK zauważa, że nadzór nad DPS realizowany w toku kontroli przez pracowników WCPR powinien obejmować również treść procedur obowiązujących w Domu w zakresie ich zgodności z obowiązującymi przepisami oraz stanem faktycznym.

Dyrektor WCPR poinformowała również, że nie podziela przyjętej przez NIK wykładni przepisu § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, zgodnie z którą dom, w którym przebywa mniej niż 100 mieszkańców powinien zatrudniać pracownika socjalnego w wymiarze proporcjonalnym do rzeczywistej liczby mieszkańców. Przepis bowiem odnosi się wyłącznie do obowiązku zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż dwóch pracowników socjalnych na stu mieszkańców domu. Jeżeli wolą ustawodawcy byłoby przyjęcie, że w przypadku prowadzenia domu dla mniejszej liczby mieszkańców konieczne jest zatrudnienie w wymiarze mniejszym, ale ustalonym proporcjonalnie do liczby mieszkańców, zastosowałby konstrukcję przepisu taką jak w § 6 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia, tj. ustalił wskaźnik zatrudnienia na jednego mieszkańca domu. Stąd w ocenie kontrolujących pracowników WCPR łączny wymiar etatu pracowników Domu zatrudnionych na stanowisku pracownika socjalnego spełnia wymagania wynikające z przepisu § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia.

NIK wskazuje, że z § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej wynika warunek zatrudniania w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż dwóch pracowników socjalnych na stu mieszkańców domu, zatem wymiar etatów pracowników socjalnych zatrudnionych w Domu, w którym przebywa 70 mieszkańek powinien wynosić 1,4 etatu.

Odnośnie do terminowości badań stanu zdrowia psychicznego małoletnich w zakresie uzasadniającym ich pobyt w DPS, Dyrektor WCPR wyjaśniła, że kwestia ta była przedmiotem kontroli przeprowadzonej w placówce 5 lutego 2024 r. przez sędziego Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie. Nie stwierdzono nieprawidłowości, zatem obszar ten nie był tematem kontroli problemowej prowadzonej w DPS przez WCPR.

Dyrektor WCPR wyjaśniła również, że w ramach kontroli problemowych przeprowadzonych przez WCPR w DPS na terenie m.st. Warszawy zespół kontrolny wybiera losowo mieszkańców Domu, których dokumenty sprawdza. W trakcie kontroli przeprowadzonej od 12 do 19 marca 2024 r. w DPS Żegańska wskazane zostały braki w udostępnionej kontrolującym dokumentacji mieszkańek dotyczącej rehabilitacji społecznej. 18 czerwca 2024 r. na podstawie ustaleń kontroli problemowej Dom otrzymał zalecenie „Dokumentowania zajęć w ramach rehabilitacji społecznej zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia”.

W latach 2022-2025⁷¹ do WCPR wpłynęły trzy skargi na funkcjonowanie DPS, w których przebywały osoby małoletnie z niepełnosprawnością intelektualną. Skargi te zostały prawidłowo rozpatrzone: dwie w ramach nadzoru

⁷¹ Do 18 czerwca 2025 r.

(niezapowiedziane wizyty w DPS w celu wyjaśnienia okoliczności oraz udzielenie odpowiedzi skarżącym), a jedna (anonimowa) w trybie kontroli doraźnej przeprowadzonej na zlecenie BPiPS.

Jedna z Mieszkanek DPS Żegańska w wiadomości mailowej, zwróciła się do WCPR o zmianę placówki ze względu na nieprzekazanie kierowanej do niej korespondencji. Pracownik Działu DPS podczas niezapowiedzianej wizyty w DPS Żegańska zweryfikował dokumentację podopiecznej, zwizytował pokój zamieszkiwany przez nią oraz przyjął wyjaśnienia od Dyrektora jednostki i pracownika zatrudnionego na stanowisku instruktor kulturalno-oświatowy. Treść skargi nie została potwierdzona w rozmowie z mieszkanką w obecności personelu, ponieważ z informacji uzyskanych podczas wizyty oraz okazanej dokumentacji, mieszkanka w tym dniu (nauki szkolnej) przebywała w internacie. Pisemnie udzielono odpowiedzi podopiecznej, w której nie potwierdzono zasadności skargi.

Druga skarga dotyczyła nieprawidłowego potraktowania przez personel DPS Bachus jednego z mieszkańców, co miało skutkować pogorszeniem jego stanu zdrowia. Pracownicy Centrum przeprowadzili niezapowiedzianą wizytę w DPS Bachus, podczas której zweryfikowali dokumentację prowadzoną przez jednostkę. Dyrektor DPS złożyła do Centrum pisemne wyjaśnienia. W związku z ustaleniami poczynionymi podczas postępowania wyjaśniającego do Dyrektora DPS Bachus wystosowano zalecenia dotyczące opracowania i wprowadzenia w jednostce wewnętrznej procedury postępowania w sytuacjach trudnych i stresogennych dla mieszkańców. Zgłaszająca sprawę otrzymała pisemną odpowiedź. Z przekazanej dokumentacji nie wynika, że treść skargi została potwierdzona w rozmowie ze skarżącą w obecności personelu DPS Bachus.

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że WCPR nie potwierdzał treści skarg dotyczących DPS-ów w rozmowach ze skarżącymi mieszkańcami w obecności personelu DPS. W przypadku obydwu skarg rozpatrzonych przez Centrum we wskazanym okresie, pracownicy WCPR przeprowadzili czynności wyjaśniające podczas niezapowiedzianej wizyty na terenie DPS. W obydwu przypadkach mieszkańcy, których dotyczyła skarga byli w tym czasie nieobecni w placówce. Dodatkowo w przypadku jednej z rozpatrywanych skarg zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania DPS zgłosiła inna osoba, niebędąca mieszkańcem Domu.

Trzecia anonimowa skarga pracowników DPS Bachus dotyczyła stosunku Dyrektora jednostki do pracowników. Na podstawie rozmowy z Dyrektorem, ankiety przeprowadzonej z 47 pracownikami DPS, w której personel miał możliwość wypowiedzenia się m.in. na temat stosunku Dyrektora do pracowników i zarządzania DPS, analizy dokumentacji oraz przekazanych pisemnych informacji ustalono, że zarzut złego traktowania pracowników przez Dyrektora nie potwierdził się. W związku z powyższym uznano za niezasadne formułowanie zaleceń pokontrolnych. Ze względu na fakt, że analiza odpowiedzi w ankietach wykazała, iż w kilku przypadkach przekazano uwagi dotyczące nierównego traktowania pracowników oraz braku możliwości wyrażania własnego zdania, zarekomendowano podjęcie przez Dyrektora DPS Bachus działań mających na celu zdiagnozowanie przyczyny powstania takich opinii.

Kontrole Centrum nie obejmowały swym zakresem wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 i 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich⁷².

Według wyjaśnień Dyrektora WCPR, Dyrektor ani inni pracownicy WCPR nie zostali upoważnieni przez Prezydenta m.st. Warszawy do przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 22x ustawy o ochronie małoletnich. Na pisemną prośbę BPiPS, WCPR zbierał na koniec każdego kwartału informacje z DPS o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych, opracowywał zestawienia zbiorcze i przekazywał je do BPiPS. WCPR nie przeprowadzał takich działań, ponieważ nie był uprawniony do prowadzenia kontroli na podstawie przepisów ww. ustawy. WCPR jako jednostka organizacyjna m.st. Warszawy nie jest wymienione ani jako podmiot uprawniony do samodzielnego sprawowania kontroli, ani też na podstawie upoważnienia – pracownicy WCPR, w tym dyrektor (kierownik jednostki), nie są pracownikami urzędu podległego ww. organom ani strażą gminną (WCPR nie wchodzi w skład struktury organizacyjnej Urzędu m.st. Warszawy).

(akta kontroli tom I str. 377-378, 383-523, tom II str. 114-450,
tom III str. 1-14, 306-341, 828-864, 867-870)

W okresie objętym kontrolą pracownicy realizujący zadania związane ze współpracą, nadzorem i kontrolą nad domami pomocy społecznej uczestniczyli łącznie w 149 szkoleniach,

- pracownicy Działu Domów Pomocy Społecznej wzięli udział w 119 szkoleniach, w tym 81 szkoleniach związanych bezpośrednio z realizacją obowiązków służbowych zgodnie z zakresem czynności,
- pracownicy Działu ds. Kontroli w 30 szkoleniach.

WCPR organizowało również szkolenia dla pracowników domów pomocy społecznej.

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że oferty szkoleniowe dotyczące seminariów i konferencji, które wpływają do Centrum w zależności od tematów szkoleń kierowane są do odpowiednich Działów WCPR. Plan budżetowy WCPR zakłada środki finansowe do wykorzystania na ten cel.

(akta kontroli tom II str. 451-466, tom III str. 390-398)

Szczegółowym badaniem objęto pięć decyzji o umieszczeniu w DPS wydanych przez Dyrektora WCPR na podstawie upoważnienia Prezydenta m.st. Warszawy. Wszystkie decyzje wydano na podstawie postanowień sądu o umieszczeniu w DPS w trybie zabezpieczenia na czas trwania postępowania, w tym jedno w trybie natychmiastowym. Wydawane przez WCPR decyzje o skierowaniu do DPS i umieszczeniu w DPS były zgodne z postanowieniami sądu.

(akta kontroli tom II str. 72-77, 83-92, 98-102, 108-113, 593-594,
tom III str. 33-41)

⁷² Dz. U. z 2024 r., poz. 1802, ze zm.; dalej: ustawa o ochronie małoletnich.

W okresie objętym kontrolą wystąpiły przypadki osób małoletnich oczekujących na przyjęcie do DPS: w roku 2022 – 15 osób, w roku – 2023 – 13 osób, w roku 2024 – 12 osób, a w roku 2025⁷³ – 13 osób.

W latach 2022-2025⁷⁴ średni czas oczekiwania osób małoletnich na umieszczenie w DPS⁷⁵ wynosił 84,3 dnia, a najdłuższy 333 dni, natomiast w jednym przypadku małoletni został od razu umieszczony w DPS.

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że długi czas oczekiwania na umieszczenie dziecka w domu pomocy społecznej wynikał z braku wolnych miejsc w placówkach na terenie m.st. Warszawy lub odmowy powiatów, do których WCPR zwracał się o przyjęcie dziecka do placówki⁷⁶. Powodem odmów był stan zdrowia dziecka i niemożność zapewnienia mu oraz innym podopiecznym bezpieczeństwa z powodu agresywnych zachowań. Dzieci były kierowane do placówek pozawarszawskich w związku z brakiem wolnych miejsc w placówkach odpowiedniego typu na terenie Warszawy lub z przyczyn rodzinnych np. rodzic lub rodzeństwo małoletniego przebywało w placówce poza Warszawą. Nie było sytuacji odmowy dyrektora warszawskiego DPS przyjęcia małoletniego do domu pomocy społecznej w przypadku posiadania wolnych miejsc.

Badanie próby pięciu spraw, w których czas od dnia wydania prawomocnego postanowienia sądu opiekuńczego do dnia umieszczenia w DPS przekroczył 30 dni, wykazała że przyczynami powyższego były: brak wolnych miejsc w konkretnym DPS, o który wnioskował opiekun prawny małoletniego, czas złożenia wniosku o umieszczenie w DPS przez opiekuna prawnego.

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że czas rozpatrywania przez WCPR wniosków o skierowanie do DPS uwzględnia termin wpływu akt do WCPR, tj. podział kompetencji w m.st. Warszawa, jak również inne czynniki i okoliczności: brak wolnych miejsc w DPS, umieszczenie osób w placówkach poza Warszawą na czas oczekiwania na przyjęcie przez warszawską placówkę, dokonanie wyboru placówki przez opiekunów, a także okoliczności podejmowanych przez Centrum działań w celu umieszczenia dziecka w DPS i zabezpieczenia opieki zakończone niepowodzeniem z powodu odmowy przyjęcia przez domy poza Warszawą z uwagi na stan zdrowia dziecka.

Według wyjaśnień Dyrektor WCPR, Dział Domów Pomocy Społecznej Centrum prowadzi rejestr dzieci i młodzieży oczekujących na zamieszkanie w domu pomocy społecznej. Listę oczekujących prowadzą warszawskie domy pomocy społecznej do których skierowane zostały osoby na mocy decyzji administracyjnej⁷⁷. W przypadku oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej poza Warszawą, informacja o miejscu na liście i terminie oczekiwania na przyjęcie do placówki kierowana jest do wnioskodawców przez organ prowadzący jednostkę lub dyrektora DPS. Każda dokumentacja w sprawie

⁷³ Według stanu na 11 czerwca 2025 r.

⁷⁴ Do 12 czerwca 2025 r.

⁷⁵ Liczba dni oczekiwania od dnia wydania prawomocnego postanowienia sądu opiekuńczego do dnia umieszczenia w DPS.

⁷⁶ WCPR wystąpiło łącznie do 26 powiatów z zapytaniem o możliwość przyjęcia.

⁷⁷ Zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, Dyrektor domu zawiadamia pisemnie o terminie przyjęcia do domu osobą ubiegającą się, a w przypadku osoby niepełnoletniej opiekuna prawnego lub jej przedstawiciela ustawowego.

skierowania do domu pomocy społecznej jest rozpatrywana przez WCPR indywidualnie, w pierwszej kolejności z uwzględnieniem wniosku i wyboru placówki przez rodzica dziecka, opiekuna prawnego lub opiekuna ustawowego. W przypadku braku wskazania placówki we wniosku, Centrum przesyła propozycję domów pomocy społecznej wraz z podaniem liczby osób oczekujących na przyjęcie lub/i przewidywanym terminem zamieszkania z prośbą o wybór jednostki, po dokonaniu którego wydawana jest decyzja administracyjna w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej. W przypadku wystąpienia z prośbą o szybsze przyjęcie, WCPR przesyła wniosek do domu pomocy społecznej z prośbą o jego rozpatrzenie lub ustala aktualną sytuację osoby oczekującej na przyjęcie do placówki i powiadamia o tym wnioskodawcę⁷⁸.

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że zgodnie z art. 59 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej decyzje administracyjne o skierowaniu i umieszczeniu wydaje organ gminy (lub starosta prowadzący dom w przypadku umieszczenia) i Centrum jest organem właściwym do wydania decyzji administracyjnych. Natomiast ich realizację zapewniają domy pomocy społecznej, których Dyrektorzy, zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, zawiadamiają pisemnie o terminie przyjęcia do domu osobę ubiegającą się (w przypadku osoby niepełnoletniej opiekuna prawnego lub jej przedstawiciela ustawowego). Tym samym realizowany jest art. 59 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej dotyczący konieczności powiadomienia osoby o wpisaniu w kolejkę oczekujących i przewidywanym terminie zamieszkania. Rozwiązanie to nie jest sprzeczne z art. 59 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, który nie wymienia wprost obowiązku organu gminy w tym zakresie. Rejestr osób oczekujących na zamieszkanie w poszczególnych typach domów pomocy społecznej prowadzony przez Dział Domów Pomocy Społecznej WCPR zawiera następujące dane: data sporządzenia zestawienia, typ DPS, nazwa placówki, określenie podmiotu prowadzącego, imię i nazwisko osoby oczekującej, płeć, numer decyzji o skierowaniu do DPS i data jej wydania, informacja, czy decyzja o skierowaniu została wydana przez Prezydenta m.st. Warszawy, dzielnica, z której została skierowana osoba oczekująca, miejsce w którym przebywa oczekujący, tryb skierowania, data i powód usunięcia osoby z kolejki oczekujących oraz miejsce na dodatkowe informacje. Dane te są aktualizowane i przesyłane comiesięcznie do tutejszego Centrum przez warszawskie domy pomocy społecznej. W tym zakresie rejestr osób oczekujących prowadzony przez WCPR oraz listy osób oczekujących na zamieszkanie prowadzone przez warszawskie domy pomocy społecznej zawierają te same dane i informacje. Natomiast prowadzone przez domy pomocy społecznej listy osób oczekujących mogą zawierać dodatkowe dane lub informacje, które jednostka uzna za przydatne lub istotne w bieżącej pracy.

W okresie objętym kontrolą⁷⁹ wystąpiły przypadki przyjęć do DPS poza kolejnością osób oczekujących na przyjęcie: w 2022 r. – trzy osoby oraz w 2024 r.

⁷⁸ W przypadku braku możliwości szybszego przyjęcia, Centrum za zgodą wnioskodawcy przesyła propozycję umieszczenia w innym domu pomocy społecznej, który dysponuje wolnym miejscem lub krótszym terminem oczekiwania na zamieszkanie.

⁷⁹ Według stanu na 30 czerwca 2025 r.

- trzy osoby. Małoletni kierowani do przyjęcia poza kolejnością to osoby skierowane na mocy postanowienia sądu, w trybie zabezpieczenia (pięcioro małoletnich) oraz w trybie pilnym poza kolejnością zgodnie z § 9 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej (1 małoletni).

Warszawskie domy pomocy społecznej prowadzą kolejkę osób oczekujących przyjmowanych do placówki poza kolejnością. Do grupy tej zalicza się osoby kierowane do DPS w trybie pilnym z zastosowaniem § 9 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, kierowane na mocy postanowienia sądu o umieszczeniu bez zgody lub w trybie zabezpieczenia na czas trwania postępowania (decyzjom nadawany jest rygor natychmiastowej wykonalności, art. 108 Kpa), w sytuacji nagłego pogorszenia stanu zdrowia osoby oczekującej na przyjęcie. W przypadku konieczności pilnego umieszczenia osoby w DPS, ośrodek pomocy społecznej, kompletujący dokumentację w chwili przekazywania akt sprawy⁸⁰ zwraca się do Centrum o skierowanie osoby w trybie pilnym, poza kolejnością z powołaniem się na § 9 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Warszawskie domy pomocy społecznej wpisane są do Rejestru domów pomocy społecznej prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego, w którym podana jest liczba dostępnych miejsc. Według wyjaśnień Dyrektora WCPR, w przypadkach, gdy osoba ubiegająca się o skierowanie kwalifikuje się do danego typu placówki lub w przypadku złożenia przez nią wniosku o skierowanie do wybranego przez nią domu, Centrum wydaje decyzje administracyjne niezależnie od braku dostępnych miejsc w placówce⁸¹.

W latach 2022-2025 wydano łącznie cztery skierowania do placówek, które nie dysponowały wolnymi miejscami: w 2022 – dla trzech osób, w 2025⁸² – dla jednej osoby.

Dyrektor WCPR wyjaśniła, że decyzje o skierowaniu do placówek zostały wydane zgodnie z wnioskami opiekunów prawnych, którzy wskazali konkretne placówki w których chcieliby umieścić swoich podopiecznych. Trzy z czterech ww. osób na prośbę swoich opiekunów zostało umieszczonych w domach pozawarszawskich na czas oczekiwania na przyjęcie do wybranych placówek w m.st. Warszawa. Wydanie decyzji o umieszczeniu w DPS sprawia, że osoba zostaje wpisana do kolejki oczekujących na zamieszkanie w wybranej przez siebie (lub opiekuna prawnego) placówce. Placówka zaprasza do zamieszkania osobę z kolejki oczekujących, jeśli zwolni się miejsce w wybranym DPS. Dyrektor WCPR wyjaśniła również, że wydanie decyzji o skierowaniu i umieszczeniu nie powoduje przyjęcia osoby ponad limit miejsc określonych w placówce, wskazanych w Rejestrze domów pomocy społecznej województwa mazowieckiego.

(akta kontroli tom I str. 377-384, tom III str. 33-41)

⁸⁰ Zgodnie z obowiązującą Procedurą postępowania.

⁸¹ Akta sprawy wraz z ostateczną lub wykonalną decyzją przekazywane są do DPS, który prowadzi listę osób oczekujących na zamieszkanie.

⁸² Według stanu na 30 maja 2025 r.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia nadzór WCPR nad działalnością domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. W Centrum w sposób przejrzysty i spójny przypisano komórkom organizacyjnym oraz pracownikom zadania, obowiązki, uprawnienia i odpowiedzialność w zakresie nadzoru i kontroli nad domami pomocy społecznej. W okresie objętym kontrolą w WCPR podejmowano działania nadzorcze i kontrolne dotyczące DPS, w których umieszczano dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną, w tym prawidłowo rozpatrywano skargi. Pracownikom Centrum oraz kadrze kierowniczej i pracownikom DPS zapewniono szkolenia. Decyzje o umieszczeniu w DPS wydawała Dyrektor WCPR, na podstawie upoważnienia Prezydenta m.st. Warszawy. W okresie objętym kontrolą wystąpiły przypadki osób małoletnich oczekujących na przyjęcie do DPS, co było spowodowane brakiem wolnych miejsc w placówkach na terenie m.st. Warszawy lub odmową powiatów, do których WCPR zwracał się o przyjęcie dziecka do placówki.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 30 września 2025 r.

Kontroler
Monika Białogrodzka
Specjalista kontroli państwowej
/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
Wicedyrektor
Urszula Klimska
/-/